

Izbaje vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravnški prostori:
2667 S. Lawrence Ave.
Office of Publication:
2667 South Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4004

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 12. MARCA (MARCH 12), 1936. Subscription \$6.00 Yearly STEV.—NUMBER 51

Francija zahteva skupno akcijo proti Hitlerju

pozvala je Anglijo, Italijo in Belgijo, naj podprejo njen ultimatum Nemčiji. Zunanji minister Flandin zapretil z militarističnimi sankcijami, če bo Hitler začel utrjevati Porenje. Naciji izbrablja militaristično okupacijo v prilog svoji volilni kampanji. Anglija skuša najti izhod iz nevarne situacije. Koncentracija nemškega vojaštva v Porenju

Pariz, 11. marca. — Francija včeraj pozvala Anglijo, Italijo in Belgijo, naj se ji pridruže in pošljejo skupni ultimatum Nemčiji. Na podlagi tega ultimata bi moral Hitler pristati, da bo gradil utrdbe v Porenju, v ratnem slučaju pa naj bi Francija, Anglija, Italija in Belgija, podpisnice lokarnske pogodbe, katero je Hitler pogazil, želele takoj izvajati sankcije. skrajnem primeru, ako bi Nemčija začela graditi trdnjave, bi jo oborožena sila teh držav orokala v Porenje.

Francoska zahteva, ki je bila izrečena na seji reprezentativnih štirih veljih, je priselila Edena, angleškega zunanjega ministra. Konferenco je vodil francoski zunanji minister Flandin, ki je naznanil, da Francija ne bo insistirala, naj Hitler odpočije oboroženo silo v Porenju, če bo dobila zagotovilo, da Nemčija ne bo gradila utrdb. Eden je uvidel, da francoska zahteva ograža mir v Evropi in izjavil je, da ne more prevzeti odgovornosti za posledice.

George Clerk, britanski poslanik v Parizu, ki je zaeno z vikonom Halifaxom in Edenom članške delegacije, je takoj odšel v svoj urad, od koder je telefoniral premierju Baldwinu in informiral o situaciji. Ta mu svetoval, naj obvesti Edena, da ne sme pristati na ničesar, ker ne dobi nadaljnjih instrukcij. Te so dosepele zvečer in se glasile, da se mora Eden v Londonu predložiti predložiti svoje poročilo kabinetu, ki sestane na izredni seji. Na seji bodo reševali francosko zahtevo, naj Anglija podpre pak ultimatum Hitlerju.

Konferenca držav, ki so podpisale lokarnski pakt, se bo nadaljevala v Londonu. Dalje je govoril o naznanjenju, da se bodo tudi mi sveta Lige narodov sestali v Londonu prihodnjo soboto in pripravili o protestu Francije in Belgije proti Hitlerjevemu ultimatu, ki je postal vojaške čete v Porenju in s tem raztrgal lokarnski pakt. Prvotno je bilo načeto, da se bo sveta Liganarodov otvorila v petek v nevi.

Flandin je argumentiral, da bi Francija resna nevarnost, če bi Nemčija pričela graditi utrdbe v demilitarizirani coni. To prav tisto, kar Nemčija namrava, kar potrjujejo tudi poročila iz Berlina. Flandin je dejal, da je pogajanje z Nemčijo nemogoče, dokler ne bo odstranjena ta nevarnost.

Berlin, 11. marca. — Naciji razvil silno kampanjo v zvezi s parlamentarnimi "volitvami", ki se bodo vršile 29. marca, oziroma zanimanje za svojo progando.

Kampanjo je sinoči otvoril dr. Goebbels, minister propagande, na shodu v športni palači, katerega se je udeležilo 22.000 oseb. Njegov govor je bil podoben razširjen po vsej Nemčiji. Njegov govor je bil podoben razširjen po vsej Nemčiji. Njegov govor je bil podoben razširjen po vsej Nemčiji.

Rose Schneiderman, predsednica ženske strokovne lige v New Yorku, je sklicala konferenco voditeljev delavskih organizacij v New Yorku, na kateri bodo razpravljali o nadaljnjih korakih, ki naj bi preprečili zle posledice razsodbe apelatnega sodišča. Unija pralniških delavcev je zaeno naznanila novo kampanjo, da pridobi delavce in delavke v organizacijo, ki je edina zmožna štiti njihove interese.

Priziv proti obsodbi rudarjev pred sodiščem
Santa Fe, N. M. — Obrambni odbor trojice rudarjev iz Galup, ki so bili obsojeni na 45 do 60 let zaporu na obtožbo umorila, je vložil priziv proti obsodbi pri državnem vrhovnem sodišču. Obsojeni rudarji so Juan Ochoa, Manuel Avitia in Leandro Verlade.

Nasilen izgon vdove s tremi otroki v N. Yorku
New York. — Vdova po imenu T. P. Gillean s tremi otroki je bila v terek s silo vržena iz svojega stanovanja v Sunnyside Gardensu v Queensu. Okrog 700 ogroženih sosedov je hotelo preprečiti evikcijo revne vdove in zadržali so četo deputiranih. Deputirji so morali razbiti vrata, katero so sosedje zabili z žebli in nato so morali vleči in nesti ljudi iz stanovanja, ko se niso hoteli premakniti. Zanimivo je to, da je hiša, iz katere je bila vdova s tremi otroki izgnana zaradi neplačane stanarine, last mestne korporacije, v kateri sta tudi predsednik Roosevelt in njegova žena finančno zainteresirana.

Nov grob v Kansasu
Frontenac, Kans. — Te dni je umrla Agnes Pencil, stara 70 let in članica društva 27 SNPJ. Njeno dekliško ime je bilo Mrak in doma je bila iz Vranskega pri Celju na Štajerskem. Tu zapušča moža, v Coloradu pa sina.

San Francisco, Cal. — (FP) — "Mooney in Billings bosta ostala v zaporu, kolikor časa ju bo mogla uprava United Railroads držati tam. Mi vemo, da nista kriva, česar sta obdolžena, a sta nevarna agitatorja, ki sta povzročila milijon dolarjev škode družbi v tej stavki." To izjavo je podal Melnott McCants, pomožni upravitelj železniške družbe, pred Geo. Millerjem v aprilu l. 1919 in ta jo je ponovil pri zadnjem zaslišanju na sodišču o Mooneyjevi zadevi, ki je bilo obnovljeno po presledku treh mesecev. Miller, ki je sedaj agent neke zavarovalniške družbe, je bil pred leti kompanjski policaj in delavski špijon, pri tem zaslišanju pa je nastopil kot priča Mooneyjevega obrambnega odbora.

Jugoslavija zvišala vojni proračun

Madžari namigujejo, da bodo posnemali Hitlerja

Belgrad, 11. marca. — Jugoslovanska narodna skupščina je včeraj sprejela proračun za armado in mornarico, kateri znaša 46 milijonov dolarjev ali milijon več kot v prejšnjem letu. General Ljubomir Marić, vojni minister, je izjavil, da napet mednarodni položaj upravičuje povečanje budžeta.

Budimpešta, 11. marca. — Ogrsko časopisje namiguje, da so dogodki v Nemčiji dobro znamenje za Madžare. Kakor se je Nemčija osmellala in trga okove versajskega pakta s sebo tako bo morala storiti tudi Ogrska, če se hoče kdaj rešiti verig, v katere jo je vkovala antanta po svetovni vojni.

Zeneva, 11. marca. — Med diplomati v Zenevi se je raznesla vest, da se bi Turčija rada iznebila lozanske pogodbe, na podlagi katere je bila Turčiji usiljena demilitarizacija Dardanel. Turški diplomat v Zenevi je rekel, da Turki ne bodo posnemali Hitlerja, marveč bodo poskušali doseči razveljavljenje lozanskega pakta na prijateljski način.

Milica poslana proti stavkarjem

Strahovlada na jetih pobojnikov

Tererro, N. M. — (FP) — V tej kompanjski naselbini American Metal Co. srdito pobija militantno stavko, v kateri je zavojevanih več sto rudarjev. Na strani "zakona in reda" so državni milicniki, katere je governer poslal na pozorišče na apel kompanije, najeti pobojniki, šerifski deputirji in velike zaloge pušk, plinskih bomb in municije. Za to silo so finančni viri korporacije in Wall streeta.

Na drugi strani so rudarji, njih žene in otroci, ki vztrajajo v boju vzlic terorju najetih pobojnikov. Veliko število stavkarjev, med temi predsednik krajevne unije Intl. Union of Mine, Mill & Smelter Workers Andres Cruz, je bilo že aretiranih in vrženih v ječo. Milicniki in kompanjski pobojniki napadajo stavkarje, jih pretepajo in vdirajo v njih stanovanja, a kljub temu nočejo kapitulirati. Veliko število stavkarjev je bilo že izgnanih iz kompanjskih hiš in sedaj je družba zapretila, da bo poglala vse stavkarje iz naselbine z oboroženo silo.

Dva stavkarja, Joe Babb in Bill Henderson, sta postala žrtvi omreženja. Obdoližili so ju, da sta hotela poglati v zrak neko kompanjsko poslopje. Tam so našli dinamit, ki so ga podtaknili kompanjski najeteji, kar je bilo dokazano, vendar sta Babb in Henderson še vedno v zaporu. Vodja kompanjskih pobojnikov je Bill Gulport, ki je bil pred tremi leti obsojen na eno leto zaporu v Las Vegasu zaradi tatvine živine.

Liga Obrera, španska podporná organizacija v Las Vegasu, se je zavzela za stavkarje. Organizirala je obrambni odbor in pričela zbirati skladi, iz katerega se bodo črpala sredstva za nasiljevanje družin stavkarjev. Rudarje je podprla tudi državna delavska federacija in druge delavske organizacije.

"Visoke" plače poljedelskih delavcev

Salem, Ore. — Državni statistiki so ugotovili, da prejemajo poljedelski delavci največje mezdje od l. 1929. Ti delavci se

NOVO ODKRITJE O OMREŽENJU TOMA MOONEYJA

Izpovedi prič povzročile senzacijo
GRIMMERJEVA IZPOVED

San Francisco, Cal. — (FP) — "Mooney in Billings bosta ostala v zaporu, kolikor časa ju bo mogla uprava United Railroads držati tam. Mi vemo, da nista kriva, česar sta obdolžena, a sta nevarna agitatorja, ki sta povzročila milijon dolarjev škode družbi v tej stavki." To izjavo je podal Melnott McCants, pomožni upravitelj železniške družbe, pred Geo. Millerjem v aprilu l. 1919 in ta jo je ponovil pri zadnjem zaslišanju na sodišču o Mooneyjevi zadevi, ki je bilo obnovljeno po presledku treh mesecev. Miller, ki je sedaj agent neke zavarovalniške družbe, je bil pred leti kompanjski policaj in delavski špijon, pri tem zaslišanju pa je nastopil kot priča Mooneyjevega obrambnega odbora.

Druga prič je bil George Grimmer, bivši načelnik Civil Service komisije v Los Angelesu in prej delavski špijon. McCants je njemu l. 1916 poveril nalogo, naj zasleduje Mooneyja in poroča o vseh njegovih aktivnostih. "V San Franciscu je polno nevarnih agitatorjev, katere je treba izgnati iz mesta ali pa poslati v državno jetnišnico," je rekel McCants Grimmerju. "Najbolj nevarna sta Mooney in Billings in spravit ju moramo v kraj, da nam ne bosta več delala neprilik."

Grimmer je dalje izpovedal, da se je nahajal na vozu cestne železnice, ko je eksplodirala bomba na oglu ulic Market in Steuart v teku parade na dan pripravljenosti, ki je ubila deset ljudi. "Takrat je Grimmer dejal spovednik: "Uverjen sem, da bodo odgovornost za to eksplozijo naprtili Mooneyju." To se je tudi zgodilo.

Grimmer je dalje izpovedal, da se je sestel l. 1919 s svojim znancom Joe Doughertyjem, ki je opravil službo stavkokaza v stavki cestnih železničarjev l. 1916. Povabil ga je na kosilo na svoj dom in tam ga je vprašal, ali ve, kdo je položil bombo na oglu Market ulice. "Na dotičnega lahko pokažem z roko, je bil odgovor. "Mooney je absolutno nedolžen." Grimmer je dejal, da je to izjavo smatral za priznanje, da je Dougherty položil bombo. Dve leti potem so Doughertyja našli umorjenega na neki stranski ulici.

Protizidovski pogromi na Poljskem; trije ubiti

Varšava, 11. marca. — Včeraj je bil napad na žide v Nemem Miastu. Pogromniki so ubili tri žide in požgali okrog sto židovskih domov. Domača policija je bila brez moči in policijska moč je odšla iz Varšave. Napadalcii so vseučilšeni študentje in kmetje iz okolice.

Nov ruski rekord: maska na obrazu 116 ur

Moskva, 11. marca. — Ivan Goluško, mehanik rdeče letalske flote, je nosil plinsko masko na obrazu 116 ur, kar je svetovni trajnostni rekord v tem slučaju. Masko je vzel proč le, kadar je jedel in to je bilo trikrat po 15 minut na dan.

Stavka v New Yorku se širi dalje

Veliki nebotičniki in gledališča prizadeta

New York, 11. marca. — Walter Gordon Merritt, ki zastopa lastnike poslopj, je danes naznanil pogoje, pod katerimi so lastniki pri volji sprejeti arbitražni načrt župana La Guardije. Lastniki so pripravljeni obnoviti sedanjo pogodbo za tri leta in podvreči se odloku razsodišča glede minimalne plače nameščencev; dalje so pripravljene priznati unijo kot predstavničko kolektivnega pogajanja, ne bodo pa odslovili stavkokazov, katerim so obljubili stalno službo.

New York, 11. marca. — Stavka hišnih nameščencev je danes dosegla Times Square, kjer so visoki nebotičniki. Mnogo hotelov in gledališč je prizadetih. Stavka se je razširila deloma tudi na Bronx in na sekcijo Brighton Beach v Brooklynu. Število stavkarjev je naraslo na 80,000, dočim policija trdi, da je dosegel le okrog 3000 poslopj prizadetih s 40,000 nameščenci.

Pogajanja med unijo in lastniki poslopj so spet popolnoma v zastoji. Lastniki mislijo, da bodo združili štrajk s silo. V ločljah nebotičnikov so se včeraj prvič pojavili ganežji s težkimi koli na ramah. Voditelji stavke pravijo, da so lastniki prignali iz drugih mest v New York okrog 25,000 ganežev, ki imajo čuvati stavkokaze; za hrbotom vsakega stavkokaza sta dva ali trije ganežji.

Včeraj so bile velike delavske demonstracije pred bankami in poslopji zavarovalnih družb. Te banke in družbe so glavni lastniki nebotičnikov in ostalih prizadetih palač — in te so odgovorne za trmoglavost stališče upraviteljev napram nameščencem.

Časopisni delavci vztrajajo v boju

Hearstov list v Milwaukeeju bojkotiran

Milwaukee, Wis. — (FP) — Jonathan Eddy, glavni tajnik unije časopišnih delavcev, je zanimal poročila, da bo stavka, ki je izbruhnila proti Hearstovemu listu "Wisconsin News", kmalu končana. Priznal je, da je uprava pristala na nekatere pogoje, ki pa so takega značaja, da jih stavkarji ne morejo sprejeti.

John Black, upravitelj lista, bi rad poravnal spor, temu pa nasprotuje Hearst, ki je naznanil, da se ne bo pogajal z unijo časopišnih delavcev. Dokler

Hearst ne revidira svojega stališča, ni upanja na poravnavo, je dejal Eddy.

Zaradi pritiska javnega mnjenja, sta dve največji milwauški trgovini — Boston in Gimbel — ustavili oglaševanje v Hearstovem listu. Odvetniki časopišnega magnata skušajo dobiti na sodišču injunkcijo proti piketiranju trgovin, ki se oglašajo v Hearstovem listu, toda njihov trud je bil doslej neuspešen.

150 japonskih civilistov aretiranih v Tokiju

Tokio, 11. marca. — Danes poročajo, da je bilo zadnje dni 150 civilistov aretiranih v zvezi z ofitirsko revolto pred dvema tednoma. Aretiranci bodo strogo zaslišani Hirotova vlada, katero je mikado potrdil, bo vsak čas odpravila obsedeno stanje v Tokiju. Druga vest se glasi, da je okrog 500 častnikov, ki so zapleteni v revolto, podala ostavko. Situacija v Tokiju je spet normalna.

KAMPANJA ZA ORGANIZIRANJE JEKLARJEV

Ameriška delavska federacija pričela zbirati sklad

LEWIS DOBIL KLOFUTO

Washington, D. C. — (FP) — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je naslovil predsednikom narodnih in mednarodnih unij pismo, v katerem jih poziva, naj mu hitro odgovore, kako veliko vsoto so njih organizacije pripravljene prispevati v sklad za financiranje organizatorične kampanje med jeklarskimi delavci.

Green je zaeno predložil preliminarni načrt, ki predvideva \$750,000 za financiranje kampanje, ki pa mora biti pod direktno kontrolo "sposobnih reprezentantov ADF." Vsi ti bodo morali biti njemu odgovorni in pa uniji jeklarskih delavcev — Amalgamated Assn. of Iron, Steel & Tin Workers — ki je včlanjena v federaciji in bo sodelovala v kampanji. V kratkem bo sklicana konferenca organizacij, ki so direktno zainteresirane v vsako organizatorično kampanjo.

Greenovo pismo je udarec Odboru za industrijsko organizacijo, kateremu načeluje John L. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA. Ta odbor je nedavno predlagal, naj federacija zberega sklad \$1,500,000 za financiranje organizatorične kampanje med jeklarskimi delavci. Odbor, ki ga tvori predsednik osmih mednarodnih unij, bo prispeval \$500,000, če bo dobil zagotovilo, da bo unija jeklarskih delavcev v industrijski. Green je na ponudbo odgovoril, da bo vso stvar predložil članom eksekutivne AFD na prihodnji seji.

"Zaradi notranjega spora med grupami v Zvezi jeklarskih delavcev in uradniki te organizacije, ki je izbruhnil preteklo leto, nismo hoteli podvzeti organizatorične kampanje," pravi Green v svojem pismu. "Spod je bil pred nekaj meseci likvidiran v splošno zadovoljstvo prizadetih, kar je garancija, da bo naša kampanja uspešna. Delavcem v jeklarski industriji moramo dati priliko, da postanejo člani organiziranega delavskega gibanja, ki jim bo nudilo potrebno zaščito. Ameriška delavska federacija in njej pridružene organizacije bodo vodile kampanjo med jeklarskimi delavci na široki podlagi, da se zasigura uspeh."

Izgredi med fašisti in komunisti v Španiji

Madrid, 11. marca. — Včeraj so bili večji izgredi med skrajnimi fašističnimi in komunističnimi elementi v Granadi. Neko nepotrjeno poročilo se glasi, da je bilo od pet do dvajset oseb ubitih in 60 ranjenih. Katoliški župnik v Cehogenini v provinci Murciji je streljal v množico ekstremistov, ki mu je zažgala farovž in je ubil enega izgrednika. V madridskem predmestju Vallecasu so komunisti razdeljali fašistični lokal in urad katoliške unije ter zapalili kloster. Civilna garda je naredila mir.

Pretepanje jetnikov prepovedano

Harrisburg, Pa. — Govenor H. Earle je prepovedal pretepanje jetnikov v državnih ječah. To je storil kljub zakonu, ki dovoljuje bičanje jetnikov kot sredstvo za vzdrževanje discipline.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOTE
 Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodnina: za Zdržbene države (taven China) in Kanado \$2.00 na leto, \$1.00 na pol leta, \$1.50 za štiri leta; za Čino in Čino \$1.50 na leto, \$0.75 na pol leta; za Indonezijo \$1.50.

Subscription rates: for the United States (except China) and Canada \$2.00 per year, Chicago and Cincin \$1.50 per year, foreign countries \$2.50 per year.

Če ne oglasov po dogovoru.—Kopirati dopisov in nenarodnih članov ne vrata. Kopirati literarne vsebine (trije, povesti, drame, pesmi itd.) se vrata posiljalca le v slučaju, če je pridobil poštne.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unedited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Kasir na vsa kar ima stih s helms:
PROSVETA
 3637-49 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
 MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

Glasovi iz naselbin

"Dva potepuha" v Chicagu
 Chicago. — Čikažani se že dolgo nismo toliko smejali ko zadnji nedeljo, ko je dramski odsek SND iz Waukegana ponovil na odru dvorane SNPJ za klub 1 JSZ burko "Dva potepuha". Smejati se je bilo treba skoraj brez presledka nad dve uri. Še celo najbolj resni niso mogli o stati resni ob tem nastopu Waukegančanov. Najbolj sta ga lomila Martin Judnich in Andrew Možek v naslovnih vlogah. Dobro oporo sta imela tudi v ostalih igralcih.

Igra ni nič drugega ko burka od pričetka do konca. Njen humor se sem pa tam dotika prostštva in v enem ali dveh krajih celo vulgarizma v ekstremu. Burko je po mišljenju tega "kritika" treba — očistiti predno bo še kje uprizorjena. Tudi bi niče ne izgubila, če bi se zadnje dejanje skrajšalo, ker postaja radi veikega števila "zdravljeni" po enem kopitu monotona. Zadostovalo bi le nekaj eksemplarjev — "operacije" in eden ali dva druga "pacijenta".

V igri je nastopilo 15 oseb — Lovro Ogrin, Rozi Skala, Frank Velkovrh, Jennie Miller, Elsie Novak, Jack Meseč, Mary Hrovatin, Maymie Kirn, Martin Judnich, Andrew Možek, Joe Golob, Frank Nagode, Peter Pezdir, Vinko Pink in Paul Peklay. Režiral je Martin Judnich, Rudolph Skala pa sufliral. Waukegančanje so pokazali, da so dobri igralci.

V drugem delu je nastopila Sava z dvema pesmima, Mary Juggova je imela kratak govor, njene sestra Ernestine je lepo deklamirala Hallovo "Then, What?", zaključna točka pa je bila kratka antivojna enodejanka "God and Country". V nji so nastopili John in Alvin Rak, Frank Sodnik in Jack Groser, ki so se dobro uživali v igro in jo efektivno podali. Zal, da ni prišla do popolne veljave, ker je bila avdiencia že utrujena radi dolgega programa. Kratke govore sta imela tudi Chas. Pogorelec in Bojanovich, ki je nadomestoval Petra Kokotoviča, kateremu je bil glas odpovedal. Program je vodil Frank Zaitz. Udeležba je bila srednja. Po programu se je razvila vesela zabava posebno v spodnjih prostorih.

Kdo laže in je nepošten?
 Cleveland, O. — Kot sem omenil zadnjič, je Ameriška Domovina z dne 3. marca t. l. prinesla uredniški članek, v katerem je srdito napadla podpisane ter mu očitala nizkoto in gnusno osebnostno napadanje in zmerjanje, pobalinstvo itd., v polemiziranju z nasprotniki, t. j. A. D. Da svoje trditve "podpre", je A. D. citirala najbolj krepke izraze iz "pisma iz Clevelanda", ki je bilo priobčeno v Prosveti dne 15. januarja 1934, nakar zaključuje, da Jontezu "v zmerjanju in pobalinstvu ne najdete para", da so "vsi drugi njegovi dopisi enako nizkotni in polni psolv, kakršne mogoče moremo dobiti samo pri Italijanih in Madžarih" in da sta postenjakoviča črtala iz tega članka "več kot polovico teh gnusnih napadov Jonteza", ki je "nič manj kot tri leta pisal na enak način v Prosveto, ne da bi mi sploh odgovoril". Dlična urednika A. D. sta v preveliki ihti seveda pozabila, da ni prav nič v skladu s pravili časniškarske etike, citirati iz nekega članka ali dopisa samo nekaj "očevrkov", ostalo vsebino in izrazi porabljeni, pa ostanovno zamolčati ter tako napraviti na svoje čitatelje povsem napačen vtis. Saj sta v svoji preveliki vnemi citirala na svoj rovaš celo lastni izraz ("fanatične prismođarije"), ki sta ga rabila z ozirom na moje dopisovanje v Prosveti (dasi pravita, da mi nista "nikoli odgovarjala"...) Tudi sta v svoji ihti spregledala dejstvo, da sta se v istem članku, v katerem sta očitala lažnivost Barbiču, Jankoviču in meni, sama grdo lagala, ko sta zapisala, da sta izpustila iz omenjenega mojega dopisa "več kot polovico teh gnusnih napadov Jonteza", t. j. krepkejših izrazov. To laž jima bom dokazal s tem, da bom ponatisnil del omenjenega "pi-

več pisem, polnih prostakškega zmerjanja, katerim se je čudno poznala šola Lojzeta Pirea. No, jaz se zaradi takih stvari nisem maral jeziti in bil sem vedno do volj pameten in obziren do svojih čitateljev, da jim nisem serviral teh izrodov zastrupljenih možganov, temveč sem jih enostavno zmetal v koš in iz koša v peč. Ne pa tako Lojze. On taka plama celo sam povojca, potem pa jih objavi v svojem prostakškem listu z močnejšim tiskom ter pristavi, češ, to je posledica vzgoje, ki jo mudi časopisje, ki priobčuje "fanatične prismođarije" propalce Podgoričana. Lojze seveda upa, da se bo Podgoričanu razil žolč zaradi takihle izrodov prepih možganov, pa se moti. Zmerjanje, ki prihaja iz ust ljudi, ki tonejo v blatu lastne perverzčnosti in degeneriranosti, mi kvečjemu izzbvi pomilovalen nasmeh. Saj se poznamo in vemo, zakaj se Lojze tako bežniški in žolčljivo usaja in razgraja."

Ostali del omenjenega "pisma" se je tikal Jožeta Grdine in zafurane banke. Ne rečem, da niso bili nekateri izrazi v citiranem delu omenjenega mojega "pisma" res krepki, toda to je tudi bilo vse. Sicer sem pa glede tega prejšnječase večkrat poudaril, da z ljudmi, ki te zmerjajo s propalico ter te skušajo ubiti v javnosti z osebnostmi in z apeliranjem na osebne moralne predsodke in ignoranco čitateljev, skoro ni mogoče drugače govoriti. Saj taka ljudje olikanega govora niti ne razumejo, nočejo razumeti! Sami neotesani, kot najbolj zabiti hribovci, neprestano silijo nasprotnika, da bi rabil v polemiki z njimi enako "omiko"! Saj mi je bilo vedno baš zato polemiziranje s temi ljudmi skrajno zoporno in prav gotovo bi se ne spuščal več v polemiko z njimi, ako bi ne bil k temu prisiljen.

Taka je ta reč. Gospoda, ki mi očitata lažnivost, da ne omenim več ostalih očitkov, naj pa zdaj pogoltneta svoje lastne debele laži!

Našim čitateljem bo to zadoštevilo, da bodo vedeli, kje sta doma lažnivost in nepoštenost in kje ju ni. **Ivan Jontez, 53.**

Delavski shodi
 West Allis, Wis. — Tukajšnjim in okoliškim rojakom priporočam, da posejajo razne velike shode, ki se vršijo v naših dveh naselbinah. Pred par tedni se je tukaj mudil bivši general Butler, ki je govoril v milwaukeeškem avditoriju. Udeležba je bila velika, naših ljudi pa malo. Govornik je razlagal vojno raketirstvo, bičal in kritiziral je na vse načine ameriške veleroparje ter pozival ljudstvo v enotno fronto, da prepreči novo vojno, ki baš v teh časih preti vsemu svetu, da uniči civilizacijo. (Kje je bil Butler taktik, ko so zaprli Debsa?)

Drugi večji shod se je vršil 27. feb., na katerem je nastopil župan D. W. Hoan in drugi mestni odborniki. Povedali so mnogo zanimivega. Preveč bi vzele prostora, če bi hotel vse opisati. Rojakom je priporočam, da se udeležujejo delavskih shodov, ki so podučni. Vršil se bodo od časa do časa prihodnje mesece. To je potrebno. Kapitalisti skušajo zatreti socialistično in delavsko gibanje sploh v Milwaukeeju in drugod. To se jim ne sme posečiti. Izvedeli boste, ako se udeležite teh shodov, kako so socialisti očistili mesto korupcije in raketirstva, kakor hitro so pri-

Kdo laže: uredništvo A. D. ali mi drugi?
 Cleveland. — Prijatelj mi je pokazal Ameriško Domovino z dne 3. marca, kjer je nam dopisovalcem Prosvete posvetilo uredništvo kar uvodniški članek — namreč Barbiču, Jontezu in moji malenkosti. V tem članku pravi, da smo vsi trije lažniki. In kar zapiseva Debevec, posebno pa mr. Pirc, je kot bi odrezal. No, o tem se bomo še pogovorili brez razburjenja. To ne radi fantov pri A. D., ampak radi drugih ljudi.

Kar se tiče Barbiča in Jonteza, pustim to njima, ker se znata sama dovolj spretno zagovarjati. Pomenimo se naj le o moji — malenkosti. Tako je namreč A. D. nekaj zapisala — "Malenkostni Jankovich", sedaj pa mi posveti pozornost kar v uvodniku. Kaj to pomeni? Mogoče to, da imam kot "večni popotnik", društveni in kulturni delavec ter dopisovalec že 25 let tudi pri nasprotnikih kredit (živijo!).

Slavna urednika Debevec in Pirc pravita, da sta mi že pred šestimi meseci dokazala, da — lažem. To namreč kar se tiče vprašanja, v kakšni starosti naši rojaki v Clevelandu najbolj umirajo. Za "lažnika" sta me proglasila, ker sem konstatiral, da se to najbolj pogostoma dogaja med 40. in 53. letom, ona pa sta navedla neko statistiko. Radi tišste razlike sta me proglasila, da v svojih dopisih lažem. Takrat sem odgovoril, da iz lastnega poznanja razmer vztarjam pri prvotnih številkah. Vse to je sicer brez pomena, toda urednika A. D. se v omenjenem uvodniku zopet opirata na to stvar — "laž". In da me še bolj uženeta v kozji rog, pravita, da od takrat molčim, kar pa ne odgovarja resnici. Radi uposlenosti po pet dni

(Dolje na 4. strani)

Dohodninski davek

Dohodninske prijave (income tax returns) je treba vposlati federalni davčni oblasti (Collector of Internal Revenue) v dotičnem okraju najkasneje do 15. marca. Državljeni in inozemci morajo prijaviti in plačati davek, ako imajo pridosten dohodek. Tudi ako vsi vseh odbitkih, ki jih zakon dovoljuje, ne preostane nikaka plačljiva vsota, je vendar treba prijaviti dohodek za leto 1935. Vložiti dohodninsko prijavo morajo sledeči: 1. Vsi osebe katerih strovi letni dohodek je znašal \$2000 ali več. 2. Vse osebe samskega stanu, ki so 1935 zaslužile \$1000 ali več. 3. Vse poročene osebe osiroma "dražinski poglavarji", katerih čisti dohodek je bil \$2500 ali več.

Za prijavo osebnega dohodka od manj je \$5000, obstoječega poglavitno iz plačila med, služni tiskovina Form 1040A v dvoje. Za dohodke, izvirajoče iz trgovine, poslov, profesije, posestva itd., služni večja tiskovina Form 1040.

Odbitki od dohodka:
 Oseba samskega stanu (in kot tak se smatra tudi poročena oseba, ki ne živi skupaj z ženo oziroma možem) ima pravico odbiti osebno oprostinno (personal exemption) \$1000. Kdor je poročen in živi skupaj z možem oziroma ženo, kakor tudi oni, ki je "poglavno družine" (head of a family) ima pravico odbiti \$2500. Ako žena kolikor mož toliko zasluži, smeta vložiti skupno prijavo ali v vsak posebej, ali osebna oprostinna \$2000 se sme odbiti le enkrat.

Kot družinski poglavar velja oni, ki vzdržuje v skupni domaćiji enega ali več sorodnikov na pr. vdovec z otroki, sin s postarano materjo itd.

Poleg osebnih oprostinno sme se odbiti tako zvan kredit za odvisne osebe (osebe — vzemši ženo — ki radi starosti ali onemoglosti ne morejo vzdrževati same sebe, na pr. otroci pod 18. letom, postarni starši itd. Ta odbitek znaša \$400 za vsako osebo, ako jih davkoplačevalec zares vzdržuje.

Ako dohodek obstoja iz zaslužka, sme se odbiti 10% od dohodka. Vsak dohodek je \$3000 se smatra kot zaslužen dohodek (earned income).

Ko se prijavi dohodek je, treba navesti plačo, mezde, zaslužene provizije, obresti od banknih vlog, obveznice itd. Ker vlada doivna plačila tudi od strani delodajalcev, bank, porcij itd., je treba paziti, da se nič ne zataji. Prijavo je treba podpisati pod prisego. Strogo kazni pretijo onim, ki so zasajeni v laži.

Radi enostavnosti naj navedemo nekotni primerov, kako naj se zaračuna dohodninski davek:
 Samec, ki ne vzdržuje nikogar, je 1935 zaslužil \$1600. Odbiti sme 10% kot kredit zaslužen dohodek. Kot osebno oprostinno sme odbiti \$1000. Preostane torej le \$350 obdavčljivega dohodka. Davčni odstotek je 15%. Plačati mora torej dohodninski davek v znesku \$14.

Ako je taista oseba prispevala kak denar v dobrotelne ali verske ustanove, sme od dohodka odbiti te zneske.

Poročena oseba z dvema mladoletnima otrokoma je 1. 1935 zaslužila \$3000. Odbiti "earned income" od 10% zniža ta znesek na \$2700. Osebna oprostinna za poročeno osebo znaša \$2500. Preostane torej \$200. Ker ima nadalje pravico odbiti po \$400 za vsakega otroka, znašajo odbitki več kot dohodek in preostane nikaka obdavčljiva vsota. Prijavitelj pa mora dohodek vendarle prijaviti.

Kdor je v dvomu glede poedinih točk v svojem dohodku, naj se poda na davčni urad in tam vpraša za nasvet.

Kdorkoli je poročen in ni zaslužil niti \$2000 ali pa samec, ki ni zaslužil niti \$1000, ni treba vložiti davčne prijave ali plačati kakršne davka. — FLIS.

Najhujši strup

Več ruskih kemičnih zavodov trenutno proizvede strup iz školkj. V primorskih delavskih kjer je dosti školjk, je zastrupitev s školkj mi zelo znana bolezen, ki se je ljudje zelo podobno kakor zastrupitev s ribami.

Kakšna je strupena snov, ki povzroča bolezen, še ni natančno dognano. Poskusni školkjski raziskovalci so pokazali, da vsi kemični strupi, kar jih do danes poznamo, nimajo učila od daleč tako hudega učinka na poskuševalcih kakor ta strup v najmanjših količinah. Bajje jim je uspelo najti tudi strup, ki deluje v protivnem smislu in ki bi se dal torej v praksi uporabljati proti zastrupitvam s školkjami, pred katerimi so bili zdravniki do danes precej brez moči. Zdi se tudi, da se bo ta strup sam v neklih primerih uporabljati kot zdravilo.

Beli kruh redi

Znano je, da je bel kruh manj hranilno bogat. Če človek dalje časa uživa samo bel kruh, nastanejo v funkciji organov motnje. Stalno uživanje belega kruha nikakor ni priporočljivo, ker se kažejo posledice, ki so minjajo na skorbut. Često je pa bel kruh tudi vzrok patološkega debeljenja, zato ga zdravniki in angleški zdravniki ne priporočajo ljudem, ki nagibajo k debelosti.

Po zatrljevanju angleškega zdravnika Dr. Orinnsa se offnanske močnje, nastanejo preobilnega uživanja belega kruha, ne odvisijo z zdravili in tudi ne s poznanimi zdravili črnega kruha.

Revolverska debata

Revolversko "argumentiranje", ki je pred osmimi leti v narodni skupščini v Belgradu ubilo tri Hrvatse, še ni odpravljeno. Pošteni ljudje v Jugoslaviji se sicer trudijo vsa ta leta, da bi civilizirali svoj parlament in vlado, ali do danes se jim to še ni posrečilo.

Zadnji teden je prišla vest, ki prica, da je jugoslovanski parlament še vedno na stopnji barbarskega balkanizma, ki ni nič boljji od Mussolinijevega razbojniškega fašizma ali Hitlerjevega gangerizma. V belgradski zbornici so spet počili strelji iz revolverja, toda krogle, ki so bile namenjene ministrskemu predsedniku Stojadinoviču, so šle v pod in steno. Ena krogla ni šla daleč od ameriškega poslanika, ki je sedel v diplomatski loži.

Poročilo se gias, da je več drugih poslancev potegnlo revolverje iz žepa, ko je macedonski poslanec Arnavtič začel streljati na ministrskega predsednika. To znači, da jugoslovanski poslanci hodijo oboženi v zbornico. Lepe razmere!

Dokler bodo jugoslovanski poslanci hodili z revolverji v žepu v zbornico in "argumentirali" ter "debatirali" s krogli, ni upanja na demokracijo in demokratično civilizacijo v Jugoslaviji — in ni upanja, da zasije solnce politične in kulturne svobode v nesrečni naši stari domovini in da preneha policijski teror ter splošna amnestija odpre ječe, ki so natlačene s političnimi jetniki.

Jugoslovanske napredne sile doma in v tujemstvu, ki delujejo za demokracijo in svobodno volitve v Jugoslaviji, delujejo za odpravo tamkajšnjega revolverskega terorja v zbornici in zunaj zbornice. Da bi le te demokratične, napredne sile dosegle čim prej svoj uspeh!

Tragikomična zadeva!

Pred nekaj dnevi je ameriški časopisje objavilo razgovor med Stalinom in Američanom R. W. Howardom v Moskvi. V tem razgovoru je Howard vprašal Stalina, če so sovjeti že opustili svoj "plan svetovne revolucije" in Stalin je odgovoril, da takega "plana sovjeti sploh niso nikdar imeli."

"Govorice o tem planu izvirajo iz tragičnega ali bolje tragikomičnega nerazumevanja", je rekel Stalin in nato je pripomnil: "Vsak poskus eksportiranja ruske revolucije bi bila bedastača."

Ta Stalinova izjava je namenjena onim, ki so se večera rodili in pa onim odraslim ljudem, ki so popolnoma pozabili, kaj se je godilo od leta 1919 do poletja 1935, ko so se boljševiki v Moskvi izrekli za zvezo z buržujsko demokracijo in s tem postavili šestnajst let svoje zgodovine na glavo. Vsi drugi normalni ljudje, ki ne pozabijo in niso nič pozabili — lahko strmiijo, če hočejo, nad Stalinovo najnovejšo akrobatično umetnostjo.

Stalinova izjava, da "sovjeti niso nikdar imeli načrta za svetovno revolucijo," je — tragikomična pomota. Ljudje, ki niso pozabili, dobro vedo, da vrhovni cilj ruskih boljševičkih voditeljev za časa Lenin-Tročkijevega režima je bil svetovna revolucija. Stalin ima prav, ko pravi, da "vsak poskus eksportiranja boljševičke revolucije bi bila bedastača" — mi pravimo isto že od leta 1917 in zato smo bili stokrat in tisočkrat zmerzani s "socialfašisti" in "socialpatrioti"! — toda one dni je bil smerten greh za vsakega pravovernega komunisto, ki ni pristal na eksport ruske revolucije!

Nismo se pozabili na slavni moskovski program 21. tč, ki je pozival delavske mase vsega sveta k revoluciji. Po vseh deželah je odmeval komunistični klic: "Za Rusijo korakajmo! Ona nam je pokazala pot in njej sledimo!" Kaj drugega je to bilo kakor poziv na eksport ruske revolucije? Danes pa pravi Stalin, da boljševička Rusija ni nikdar imela načrta za svetovno revolucijo!

Skupina ranjenih italijanskih vojakov opazuje igranje šaha.

Vesti s Primorskega

OV NAPAD NA NAŠ JEZIK

oriški nadškof mons. K. Mar-
gotti ukazuje, da morajo slo-
venska verska društva rabiti
italijanski jezik

Gorica, februarja, 1936. —
oriški nadškof mons. Karl Mar-
gotti je te dni izdal vrsto odredb,
se tičejo delovanja verskih
društev. Tiče pa se še posebno slo-
venskih verskih družb in dru-
stev, ker po tej odredbi ne bodo
mogla rabiti več slovenskega,
ampak se bodo morala poslužiti
italijanskega. Prinašamo od-
redek, ki prepoveduje
jezik:

"V nekaterih krajih naše ško-
lje, in teh je precej, vladajo
škočje glede rabe jezika na se-
minih in diskuzijah argumen-
v prinešenih na dnevni red.
aravno je, da so sestanki Ka-
liške akcije javni in zato mo-
jo biti registri, dokumenti, po-
pynave, zapisniki sestankov pi-
ni v italijanski. Glede disku-
e in objasnjevanja točk dne-
ga reda, naj vsak rabi tisti je-
ki ga najbolje obvlada, toda
edsedniki se morajo pobrigati,
bodo zapisniki o tem, kar se
na sestanku govorilo, spisani
italijanskem jeziku. Glede
ugega delovanja društev Ka-
liške akcije je jasno, da ne ob-
nja vprašanje jezika. Torej tu-
v župnijah z drugojezično ve-
do bodo mogli in morali usta-
vljati in pospeševati razna
pstva, uporabljajoč statute po-
ene od sv. Stolice za italijan-
o Katoliško akcijo."

Ljubljanski "Ponedeljski Slo-
vec" od 17. februarja poroča:
Goriški nadškof monsgr. Mar-
tti in prefekt Ciampini sta ob-
liki obletnice konkordata iz-
njala prisrčni pismi. V svo-
nem pismu želi nadškof, naj bi
alija kmalu triumfirala nad
emi zaprekami in zmagovito
tirala svetlo sladko postavo
ru in ljubezni na podlagi res-
e in pravice."

ONFINACIJA DIJAKA SLAVKA VIČIČA

evaren slovenski agitator",
pravijo fašisti

lirska Bistrica, feb. 1936. —
aretaciji dijaka Slavka Vičiča
lirske Bistrice sporočamo še
kaj podrobnosti, ki smo o njih
znali:

Po aretaciji je osedel teden
v Bistriškem zaporu, nakar
bil odpeljan na Reko, kjer je
obsojen in konfiniran za do-
petih let. Mladenič je bil nam-
radi "pregorele ljubeznivo-
" do črnih strajc pod policijs-
m nadzorstvom, radi tega je
ral biti po 9. uri zvečer doma,
da zanašajo se preveč na pri-
nesljivost policijskega komi-
ja Zecchinija se Vičič ni bog
kako bal prekršiti te ure. Ta-
je prišel dan, ko so orožniki
skali njegov dom, a fanta ni-
mašil doma. Ponoči so se zo-
našli orožniki na njegovem
mu, vzeli ga iz postelje in od-
li v zapor. Radi tega bi bil
t morda kaznovan par dni za
na in izpuščen, da se ni par dni
je dogodil slučaj, tigar poste-
so postale usodne in vrgle
co podlosti na tukajšnje višje
ve. Pri predvojskih vajah, v
ere mora vsa naša mladina

vsake sobote, so naši fantje za-
peli nekaj slovenskih narodnih
pesmi. Seveda to ni prijalo go-
spodu Capocenturiju, dobro po-
znanemu Zadelu, imenovanemu
tudi Zadu, in Grofčiču, kateri je
imel ta dan komando čez naše
fante. Zavedajoč se, da bi v slu-
čaju, da ne bi pokazal dovolj
energije in patriotizma, bila v
nevarnosti njegova služba na
davrkarji, kamor je prišel na
milošča, ter bi se moral vrni-
ti nazaj k svojim šilom in kopit-
om, je uporabil to priliko in na-
pravil službeni raport, da so peli
Slovenci narodne pesmi, t. j.
protiitalijanske, Vičiča pa obdol-
žil, da je fante ščeval in agital
za slovensko besedo proti La-
hom. Po zelo kratkem zaslišanju
na sodnji v Bistrici so fanta od-
peljali na Reko, kjer ga je po-
sebna komisija (fant je namreč
mladoten) sodila. Pri tem so
pomagale še informacije naših
bistriških avtoritet, da se je Vi-
čičevo stanje poslabšalo. N. Nor-
dio, predstojnik fašistične mla-
dine v Bistriški občini, je dal
konfinacijski komisiji sledeče
spričevalo o Vičiču: Mladenič je
protiven v svojih dolžnostih do
režima, nevaren slovenski agi-
tator in protiitalijanski idej.
Posledica tega je bila pet letna
konfinacija.

Ta novica se je bliskovito raz-
nesla po vsej Notranjski dolini.
Ko je prišla na uho tudi Zadelu,
se je ta takole izrazil: Dobro, iz-
vrstno, to bo služilo za zgled. Vse
take ljudi bi morali podušiti.

Ta izraz glavne občinske av-
toritete pokazuje jasno sliko so-
vrštva napram našemu življu.
Saj ne bi prišlo do tega, da ne
bi bili petolizni janičarji, ki so
nam napravili že mnogo hudega,
da z hinavsko dvoreznostjo pri-
tikajo ognja temu sovražstvu. Vsi
ti pomagajo, da se polnijo zapor
z našo mladino in našim narod-
om, da se mladenič konfinira-
jo itd. Vsi ti pomagajo, da iz-
podrivajo naše ljudi od dela, da
se rušijo družine, kakor da ne
bi bilo dosti gorja, davkov, dol-
gov in pomanjkanja. Prava, ci-
vilizacija in svoboda, kje si v
dvajsetem stoletju!

Star avstrijski bajonet ga je spravil v ječo

V Podbrdu sta bila aretirana
Angel Reje, star 27 let, in Franc
Kemperle, star 28 let, doma iz
Bače. Morala bosta predsedeti ne-
kaj mesecev in plačati 800 lir
globe. Vzrok je neznan.

V Cerknem so aretirali Tere-
zo Ložar, staro 35 let. Presedeti
bo morala 4 mesece in plačati
3.200 lir denarne kazni zaradi ti-
hotapstva.

Številne aretacije v Istri

Reka, februarja 1936. — Iz
Istre prihajajo poročila o veli-
kih preganjanjih naših kmetov.
Valed velike bede, v kateri je
danes vsa dežela, ljudstvo z dne-
va in dan bolj in bolj strada, ni
to nič čudnega. Po nekaterih
vaseh so zmetali in opljuvali iz
lokalov Mussolinijeve slike. To
je imelo za posledico velika pre-
ganjanja. Točno v podrobnosti
zvedeti za posamezne dogodke
je silno težko. Vendar pa je jas-
no, da naraščajoči odpor, ki je

povzročen vsled obupnega stan-
nja, v katero je spravil naše
ljudstvo fašizem, silni ljudi tudi
do najbolj nevarnih dejanj.

Vojaštvo v Italiji dobiva čim da- lje slabšo hrano

Trst, februarja 1936. — Naši
fantje, ki služijo sedaj vojaški
rok ali pa ki čakajo na ekspedi-
cijo v Abesinijo, pošiljajo domov
čim dalje slabša poročila. Raz-
mere so se tekom leta znatno po-
slabšale, bodisi glede prehrane
ali pa obleke in obutve. Na hrani,
so posebno prikrajšani. Niko-
li ne dobijo mesa, porcije so
majhne in hrana je slabo zabe-
ljena. Mnogokrat pa se zgodi, da
primanjka hrane. Tudi na kruhu
so zelo prikrajšani. Vsi oni,
ki čakajo po raznih vojašnicah
na ekspedicijo v Abesinijo, ni-
majno niti poštene obleke. Pred-
no jih odpošlejo v take vojaš-
nice in k takim oddelkom, jim
odvzamejo popolnoma vse, in si-
cer perilo ter jim pustijo samo
po eno srajco, potem tudi vsa
obleko razven one, ki jo imajo
na sebi, dalje čevlje in orožje.
Vsi so izčrpani, in že sedaj na-
veličani. Sporočajo pa tudi, da
vlada med Italijani samimi veli-
ko malodušje, če že ne nezado-
voljstvo.

V Gorici vse v zastavah

Gorica, februarja 1936. — V
Gorici so te dni nenadoma za-
plapolale na vseh poslopih za-
stave. Ljudstvo sprva ni vedelo,
zakaj gre. Kmalu pa se je razši-
rilo to tudi po okoliških vaseh,
kjer so karabinjerji z milico
pridno silili vse, da so razobesi-
li italijanske zastave. Kakor se
je kasneje zvedelo, gre to za ne-
ko novo zmago v Abesiniji. Lju-
dje vsega skupaj sicer niso bog-
večaj veseli, ker nima nihče od
tega nobene koristi. Med tem
časom so namreč tudi proslavili
že precej zmag in jim je že vse-
eno, če morajo še za eno po vrhu
razobesiti.

Slovenski fantje padli v Abesi- niji

V bitki pri Aksumu je padel
pešec Ernest Fajdiga iz Versar-
ja v Istri. Dalje je padel Gatej
(?) Alojz iz Novakov pri Cer-
knem, ki ga s padlim fašistom
Razpetom iz Idrije fašistični ča-
sopisi hvalijo, ker sta s svojo
smrtjo v vrstah črnih srajc do-
kazala, da se sme Italija zana-
šati tudi na zvestobo svojih no-
vih državljanov. Umrl je dalje
Leopold Podgornik iz Čepovana,
ki je odšel kot delavec lanskega
septembra v Afriko. Dobil je
pljučnico. Po uradnih statistikah
je do sedaj padlo vsega skupaj
5 črnih srajc legije "Isonzo."

Po naših vaseh razsmajata beda in obup

St. Peter na Krasu, februarja
1936. — V naši okolici in St.
Petru samem razsaja beda in
tudi lakota. Zadnji pridelek ni
bil bogve kako prida, zlasti pa
današnji položaj v Italiji, ki je
zelo dvignil cene raznim živilom,
je razmere našega človeka še po-
slabšal. Tako piše neka ženica,
da je letošnji pridelek krompir-
ja že trikrat prodala, in sicer
samo za davke, pa še ni vse pla-
čala. Pravi, da ne ve, kaj bo de-
lala, ko bo ves krompir prodala,
a ne bodo še plačane vse rate za
davke. Pomanjkanje spravlja
ljudi tako daleč, da prodajajo
celo semenje iz svojih kleti, ne
gledajo na to, da spomladi ne bodo
imeli ne semenja ne denarja, da
bi si drugo sme nabavili.

Agitirajte za Prosveto!

Roosevelt ni izpol- nil svojih obljub

Prosperiteta se še ni vrnila v deželo

Washington, D. C. — (FP)—
Te dni so pretekla tri leta, od-
kar je Roosevelt prišel na krmil-
no Zdrženih držav. Ob nastopu
svoje službe je napovedal boj
protokraciji in obljubil "new
deal" pozabljenim ljudem, ki so
ga navdušeno pozdravili, toda
obljube ni izpolnil. Ameriška
ma danes še vedno 12.000.000
brezposelnih in dvajset milijonov
ljudi je odvisnih od javne mlo-
ščine.

Medtem, ko Ameriška liga
svobode napada "socialistične"
tendence Rooseveltovega "new
deala", je glasilo Zveze ameri-
ških bankirjev priznalo, da se je
finančna situacija izboljšala. Z
razglasitvijo bančnega prasnika
ob nastopu svoje službe je Roo-
sevelt preprečil paniko in pote-
nil banke iz zagate.

V političnem osiru je tretje
leto Rooseveltove administracije
bolj mračno nego prejšnji dve.
Kapitalisti, ki so v prejšnjem le-
tu povečali svoje profite skoro
na stopnjo l. 1929, vodijo silno
ofenzivo proti Rooseveltovim re-
formam. Na drugi strani je de-
lavstvo, ki gleda s kritičnim o-
česom na Washington. Nič več
se ne navdušuje za Rooseveltove
obljube, ker so ga izkušnje izu-
čile, da se ne more zanašati na
nj. Guffeyjev zakon glede kon-
trole premožne industrije je
stečer zadovoljil rudarje, a ga bo
vrhovno sodišče najbrž ubilo,
kakor je ubilo drugo "newdeal-
sko" zakonodajo, ki jo je kon-
gres sprejel pod pritiskom Bele
hiše. Ustanova WPA s svojimi
stradalnimi mezdami povzroča
stalni odpor v vrstah delavcev in
brezposelnih in ta je bolj nego
katerakoli druga odtujila milio-
ne od demokratske administra-
cije, ki so prej poveljevali Roo-
seveltu.

Rooseveltova administracija je
dala delavcem le nekaj drobtin,
monopolistične korporacije pa so
dobile cele hlebe. Iz tega skle-
pajo, da bo v prihodnjih mesecih
Roosevelt izvajal zmerno politi-
ko, ker se boji izgube nadalj-
njih glasov, kajti volitve so pred
durmi. Smehljaj z njegovega
obraza še ni izgnil, a nima več
tiste privlačnosti med delavci in
farmerji kakor prej, ko so bili
ti uverjeni, da bo Roosevelt iz-
polnil dane obljube.

Francija zahteva skup- no akcijo proti Hitlerju

(Nadaljevanje v 1. strani.)
ti, da na podlagi volilnega siste-
ma, ki so ga uveljavili naciji,
ljudstvo sploh nima izbere. Gla-
sovati morajo za nacijske kan-
didate, ali pa se vzdržati volitev.
V slednjem slučaju se izpostavi-
ljajo nevarnosti persekucije kot
sovražniki nacijske države.

London, 11. marca. — Odloči-
tev, da se seja zastopnikov dr-
žav, ki so podpisale lokarnski
pakt, kakor tudi seja članov sve-
ta Lige narodov, premesti v Lon-
don, je povzročila številna ugi-
banja.

Vodilni člani britske vlade so
imeli sestanek dolgo v noč. Raz-
pravljali so o poročilih o razvoju
evropske krize, katere jim je
poslal zunanji minister Eden iz
Pariza.

Tu prevladuje mnenje, da bo
Anglija prevzela glavno vlogo
pri reševanju problemov, katere
je vrgla na površje Hitlerjeva
akcija, ko je raztrgal lokarnsko
pogodbo in poslal oboroženo silo
v Porenje. To je glavni vzrok,
da sta bili seji članov sveta Li-
ge narodov in podpisnic lokarn-
ske pogodbe premeščeni v Lon-
don. Anglija je prevzela nalogo,
da najde izhod iz nevarne situa-
cije, ki jo je ustvarila Hitlerje-
va akcija.

Kolin, Nemčija, 11. marca.—
Nemčija je pričela s koncentra-
cijo svoje oborožene sile v Po-
ronju. Ugotovljeno je bilo, da se
v tem mestu nahaja najmočnej-
ša vojaška garnizija in to je tu-
di središče težke artiljerije. Ve-
daje število oddelkov strojnih
pušk je zasedlo velike klavnice
v predmestju. Vojaške čete so
nastanjene v tovarnah, v kolah
in drugih poslopih. Vse mesto
kakor tudi predmestja so natri-
pani z vojaškimi.

50,000 delavcem v Detroitu preti brezposelnost

Detroit, Mich. — "Čprav
avtomobilski industrija obratu-
je s polno paro, je še vedno 45-
000 družin odvisnih od javne
miloščine. Relifni problem še
ni rešen in tudi ne bo. Gospo-
darsko okrevanje ne pomeni
proporcije redukcije relifnega
bremenja. Produkcija se je po-
večala 40 odstotkov v zadnjih
mesecih, število brezposelnih pa
se je istem času znižalo samo
20 odstotkov." Tako je izjavil
dr. William Haber, načelnik
državne relifne administracije,
in s tem priznal, da najmanj
50,000 delavcem v središču av-
tne industrije preti stalna brez-
poselnost. Haber je dalje re-
kel, da je 95,000 delavcev upo-
slenih pri gradnji relifnih pro-
jektov. Polovica teh ne bo ni-
kdar več dobila zasluzka v pri-
vatnih industrijah, ker so pre-
korčili starost 40 let.

All ste že naročili Prosveto ali
Mladinski list svojemu prijate-
lju ali sorodniku v domovino?
To je edini dar trajne vrednosti,
ki ga za mal denar lahko polji-
te največ v domovino.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Zalostnega srca naznanjam sorodnikom, znancem in prijateljem
široj Ameriki tužno vest, da je nemila smrt vzela življenja moje-
mu ljubljemu soprogu in očetu

JOHN TURCKU

Umrl je za pljučnico dne 22. februarja 1936. Rojen je bil v Rečici
na sp. Stajerskem 7. maja 1889. V Ameriki je bival od leta 1910 in
večji del tega bivanja je živel v West Allis, Wis.; bil je tudi med
pionirji slovenskih naseljencev West Allisa. Bil je član društva št.
104 SNPJ in št. 3 JPZS, katerih članstvo je poskrbelo za lep in do-
stojen pogreb. Tem potom se prav lepo zahvalimo društvom za
sočutje in dano nam pomoč in tolažbo v uri žalosti. Hvala lepa za
časno stražo ob mrtvaškem odru in srčna hvala vsem darovalcem
številnih vencev in cvetlic, ki ste jih podarili pokojniku za zadnji
pozdruv. Lepa hvala tudi darovalcem za maše. Iskrena hvala pev-
skemu zboru "Naprej" za ganljivo petje na domu in cerkvi, ter ob
odprtem grobu na pokopališču. Hvala vsem, ki ste dali avtomobile
na razpologo in vosili brezplacno pri sprevedu, čeravno je bilo iz-
redno slabo vreme. Ostanete nam v spominu in zelo smo vam hva-
lelni. Še enkrat srčna hvala vsem skupaj in za vse, karkoli ste
nam dobrega storili. Tebi, dragi soprogi, oče in brat, pa šilimo, po-
čivaj v miru in lahki naj Ti bude ameriška zemlja.—Zaluječi ostali:
Sophie Turck, soproga; John in Edward, sinova; Frank, Anton in
Mary, bratja in sestra. West Allis, Wis.

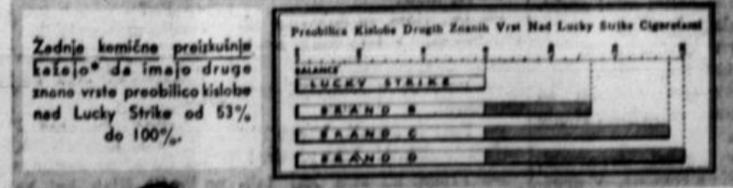
Copyright, 1936, The American Tobacco Company

Vsak Potegljaj Manj Kisloben LAHKA KAJA

BOGATEGA, ZRELEGA DELA TOBAKA

Tekom let so bili storjeni gotovi napredki v
izbiri in ravnanju cigaretne tobača za
Lucky Strike Cigarette.
Te vključujejo uvodne analize tobača
izbranega; uporaba srednjih listov; ravnanja
tobača pri višji gorkosti ("Toasting"); vpošte-
vanje kislobno-alkalijskega razmerja, s temu
sledenim končnim izboljšanjem okusa; in
kontrolirana emotnost v zavrnem izdelku.
Vse to skupaj proizvede boljše cigareto-
moderno cigareto, cigareto napravljeno iz
bogatega, zrelega dela tobača - Lahko Kajo.

Luckies so manj kislobne

* Lasti Potegjeni Od Neodvisnih Kemičnih Laboratorijev In Preiskovalnih Skupin

Luckies - "IT'S TOASTED"

Zaščita vašega grla - proti draženju
- proti kašlju

Slika kaže oddelke policije, ki je razbil demonstracije religioznih delavcev v New Yorku. De-
monstracij se je udeležil tudi kongresnik Vito Marcantonio, katerega je policija aretirala.

Dolina meseca

ROMAN

Spisal JACK LONDON—Preveval Vladimir Levstik

Mark Hall je trdil, da ga je mimo te kratke pesmi še ena posebno očarala:

"Sen je sanjal Obadier, z desetimi megi je vozil v dir, a ko se je zbudil, je vzdihnil težko: prvi je bil desetemu a kopitom izbil oko."

Mark Hall je bil sam tisti, ki je omenil Bilyjev izziv na tek po južni steni zaliva, čeprav tako, kakor da je tekma še nekje v daljni bodočnosti. V njegovo presenečenje je se Bily oglašil, rekoč, da je vsak čas pripravljen. Tako je jela družba hrupno zahtevati, naj se tekma vrši. Hall je ponujal stavo nase, a nihče je ni hotel sprejeti. Ponujal je Jimu Hazardu dva proti enemu, a ta je zmaljal z glavo, rekoč, da bi sprejel največ tri proti enemu in še to le zaradi šale. Bily je to slišal in stisnil zobe.

"Pet dolarjev stavim zoper vas," je rekel Hallu, "a ne ob takih pogojih. Pet proti petim."

"Do vašega denarja mi ni, ampak do Hazardovega," se je pobranil Hallu. "A vendar dam vsakemu izmed vaju tri proti enemu."

"Enako ali pa nič," je trdovratno vztrajal Bily.

Hall je nazadnje sklenil obe stavi — z Bilyjem enako, s Hazardom pa tri proti enemu.

Steva po ostrem robu je bila tako ozka, da tekmovalca nista mogla prehiteti drug drugega; zato so določili, da bosta tekla po času, najprej Hall, pol minute za njim pa Bily.

Hall je stopil na start; tisti mah, ko je začel znamenje, je šinil z mesta kakor sportni tekač. Saxoni je kar pogum uplahnil. Vedele je, da ni bil Bily še nikoli s to hitrostjo pretekel pešine. Čez trideset sekund je planil tudi Bily v tek in dospel k znožju skale, ko je bil Hall že sredi poti do vrha. Ko sta bila oba na vrhu in dirjala od zarez do zarez, je Zelezni mož naznanil, da sta do sekunde nantano v istem času splezala na greben.

"Za moj denar me še vedno ni skrb," je menil Hazard. "Upam le, da si nobeden izmed njih ne zlomi vratu. Niti za zvrhan zaliv zlata se ne bi spustil na tako dirko!"

"Kakor da je manj nevarno, če v burji plavaš po Carmelskem zalivu," ga je pokarala žena.

"Oh, kaj vem," je odvrnil. "Kdor plava, vsekako ne more tako globoko pasti."

Bily in Hall sta bila izginila in sta zdaj tekla okoli skrajnega konca stene. Gledalci na bregu so bili prepričani, da je pesnik v vrtočnem diru po grebenu prekosil svojega nasprotnika. Celu Hazardu se je zdelo verjetno.

"Koliko daste zdaj za moj denar?" je razburjeno vzklikal, poplesavaje sem ter tja.

Hall se je bil spet prikazal, veliki skok je bil za njim; zdaj je tekel proti obali. Ali predsedka ni bilo več. Bily mu je bil za petami in za petami mu je ostal vso pot po steni nizdol, prav do znamenja na bregu. Bily je zmaljal za pol minute.

"Samo po uri," je zastokal, loveč sapo. "Na koncu grebena je bil Hall več ko pol minute pred menoj. Jaz nisem počasnejši, nego sem mislil, a on je hitrejši od mene. To vam je vražji tekač. Desetkrat bi me bil premagal, da ni imel smole. Ko je hotel skočiti, ga je zadržal velik val. Tam sem ga dohitel. Skočil sem tik za njim, še med istim valom, in potlej je bil ves posel v tem, da sem tekel za njim."

"Vse v redu," je rekel Hall. "Storili ste še več kakor to, da ste me premagali. Prvikrat v zgodovini Biercevega zaliva sta skočila dva moža na isti val. In vsa nevarnost je zadela vas, ki ste bili zadnji."

"Srečo sem imel," je vztrajal Bily.

A tedaj je Saxon končala to tekmo skromnosti in pripravila vso družbo v smeh. Za-

breknala je na ukulelo in zapela, oponašaje staro črnsko cerkveno pesem:

"Ako Gospod v svoji dobro-o-ti se kdaj ušteje ino zmo-o-ti..."

Popoldne sta se Jim Hazard in Hall potapljalva v odbojne valove in plavala tja do skrajnih čeri, kjer sta prepodila upirajoče se morske leve in se polastila njihove trdnjave sredi kipečih voda. Bily je spremljal plavalca z očmi in na njegovem obrazu se je tako vidno izražalo koprnenje, da mu je gospa Hazardova rekla:

"Zakaj ne ostanete čez zimo v Carmelu? Jim vas bo naučil vsega, kar ve o plavanju v odboju. In ves obsejen je od želje, da bi se boksal z vami. Po toliko ur na dan dela za pisalno mizo, da res potrebuje gibanja."

Šele ob solnčnem zahodu je vesela množica znosila svoje lonce, ponve in nabrane školjke na cesto ter se odpravila. Saxon in Bily sta gledala za njimi, ko so na konjih in na vozeh izginjali za vrhom bližnjega grčica; nato sta se z roko v roki spustila skozi grmovje k svojemu taborišču. Bily je cepnil v pesek in se zleknil po njem.

"Ne vem, ali sem bil že kdaj tako truden," je zazelhal. "In nekaj je gotovo: takega dne še nisem doživel. Dvajset let mojega življenja je vreden in še kaj."

Izegniti je roko proti Saxoni, ki je ležala zraven njega.

"In jaz oh, tako ponosna sem bila nate, Bily," je dejala ona. "Nikoli prej te nisem videle, kako se boksaš. Še vedela nisem, da je tako. Zelezni mož je bil ves čas v tvojih rokah, ti si pa samo pazil, da se ne bi zgodilo kaj surovega ali okrutnega. Vsak vaju je lahko gledal in se veselil — in tako je tudi bilo."

"O, reči moram, da si se tudi ti imenitno postavila. Kar navdušeni so bili zate. Bog mi je priča, Saxon, v petju si jih vse posekala s svojo ukulelo. Vsem ženskam si se prikupila — in to je glavno."

Doživela sta bila svoj prvi družabni uspeh; ta zavest jima je bila sladka.

"Gospod Hall je rekel, da je pogledal v 'Zgodovino Vrat,' je poročala Saxon. "In dejal je, da je bila moja mati resnična pesnica. Rekel je, da je kar čudovito, kako izvrsten je bil rod, ki je prehodil ravnine. Veliko mi je povedal o tistih časih in o ljudeh, ki jih nisem poznala. In vse je bral, kar je napisanega o boju pri Little Meadowu. Pravi, da ima to doma v neki knjigi in mi bo pokazal, kadar prideva spet v Carmel."

"Da, on bi rad, da bi se vrnila. Ali veš, kaj mi je rekel, Saxon? Dal mi je pismo za nekoga, ki živi tam doli na državni zemlji — za nekakšnega pesnika, ki ima svojo četrtino — tako da se lahko pri njem ustaviš, kar bo zelo koristno, če naju zajame veliko deževje. In — oh, saj to sem ti hotel povedati. Rekel je, da ima majhno kolibo, v kateri je stanoval, ko so hišo šele gradili. Zdal stanuje v njej Zelezni mož, ali on se odpravlja v nekakšno katoliško semenišče, da se bo tam učil za duhovnika, in Hall pravi, da je koliba najina, dokler bi je potrebovala. In dejal je, da lahko delam to, kar dela Zelezni mož, da se preživiva. Hallu je bilo kar nerodno, ko mi je ponudil delo. Pravi, da bi bili samo prilični zaslužki, a da bi se že našli. Lahko bi mu pomagal saditi krompir, je dejal, in kar divji je bil, ko je rekel, da drva ne bi smel sekati. Pravi, da je to njegovo delo, in videti je, da se res boji zanj."

"In meni je rekla gospa Hallova nekako isto, Bily. Nič napak ne bi bilo, če bi preživela deževno dobo v Carmelu. In ti bi lahko hodil plavat z gospodom Hazardom."

(Dalje prihajajo...)

Stopila sva v visoko vežo. Zadišalo je po zatohlem in vlažnem.

V prvem nadstropju je imel svojo sobo z balkonom na velik vrt.

Bila je na videz lepo urejena, razkošno opravljena, prostorna soba. Ozrl sem se naokrog. Toliko, da se nisem sesedel.

Na nočni omarici je stalo razpelo.

Na steni je visela velika slika matere božje.

— Čuješ, prijatelj, saj si brez konfesije, ali ne?

— Da, da, bil sem... bil sem... pa bo boljše, če o tem sploh ne govoriva. Pa tudi pred drugimi ne govori o tem, prosim te.

— Zakaj pa ne?

— So stvari, o katerih ne morem z vsakomur govoriti.

— Kako to misliš?

— Strogo zaupno! Daj mi roko!

Segel mi je v roko.

— Častno besedo, da ne boš nikomur nič znil!

Močal sem.

— Torej častno besedo, je ponovil. Stvar je takánale: Jaz sem v ozki zvezi z... saj veš... Pogledj.

Segel je v predal ter mi pomolil pod nos neka povabila.

— ... pogledj, kolikokrat sem bil povabljen na zakusko sovjetskega poslanstva v Berlinu.

Povabila so bila pisana v francoskem jeziku in sicer povabila, kakršna pošiljajo poslanstva in konzulati vsem častnikarjem, kadar jim želijo posebno intenzivno sporočiti kakšno željo svojih vlad.

— Prijatelj moj dragi, sem menil, jaz bi, če bi bil v tvoji koži, teh povabil ne hranil kar takele v pisalni mizi.

— All misliš, da je nevarno? je hlastno in nervozno vprašal.

— Nevarno? Življenjsko nevarno!

Moj prijatelj je naglo pograbil povabila, jih zmetal v peč ter jih zažgal...

— Pametno, prijatelj, pametno! sem ga pohvalil.

Stopil sem malce po sobi. Ustavil sem se pred knjižno omaro, ki sem jo poznal še iz Berlina.

Le da v omari ni bilo več del tistih radikalnih pisateljev.

Pač, pač! Na prvi polici je bilo Cankarjevo "Pohujšanje v dolini šentflorjanski", na drugi Cankarjev "Hlapec Jernej in njegova pravica", na tretji prav spodaj pa "Erotika".

— Zakaj pa nimaš Cankarja kar skupaj na eni polici?

— Veš, tako se bolj izgubi, se tako rekoč manj opazi...

— Vidiš, prijatelj, jaz pa sem ga vendarle na prvi pogled opazil!

Moj prijatelj je naglo prišločil ter vzle vse Cankarjeve spise iz omare.

— Kaj naj zdaj napravim s temle?

— Kar meni jih daruj, sem ga zaprosil. V moji knjižni omaro ne bodo delali zgage.

— Vzemi jih, prijatelj, vzemi!

Kar hvaležen mi je bil. Čutil sem, da se mu je zvalilo težko breme s srca.

— Kaj pa ta Sinclair? "Petrolej"?

— Kaj, tudi ta je še v omari?

— Kje pa imaš "Empirokritizem"? Zelo bi ti bil hvaležen, če bi mi mogel darovati ga!

— Kako? je ves zardel! Skoraj histerično je zakričal:

— Ta knjige nisem nikdar imel. Nikdar, ti pravim.

— Potem sem se pa nemara zmotil. Zdelo se mi je namreč, da sem jo bil pred štirimi leti videl v tej isti omari...

— Da, da, da, to je bilo... tista knjiga je bila lastnina moje bivše žene.

— Vidiš, vidiš, sem ga potolažil, zdaj se spominjam; saj je menda tvoja žena trdila, da teče po tvojih žilah židovska kri.

— Prav imaš! Prekleta!

— Kdaj si se pa ločil?

— V aprilu 1933.

— Ti, meni se pa vendarle dozdeva, da je bila Sonja prav imenitna ženska!

— Saj nič ne rečem. A na ljubo veliki stvari, za katero se val bojujemo, sem se ji moral s teškim srcem odreči...

— Kakšni veliki stvari?

— No naši stvari!

— Naši? Kateri naši?

— Čemu sprašuješ? Saj veš!

— Aha, svita se mi. Pa kako, misliš, da bo naša stvar zmaga-

la?

— Sem ti že prej povedal. So stvari, o katerih ni mogoče z vsakomur govoriti.

— Razumem, posebno ne s takimi reformisti, kakršen sem jaz... Poslušaj, sem ga vprašal, koliko plače pa imaš?

— Zakaj to vprašanje?

— O čem pa naj govoriva?

O naši stvari ne moreš z menoj govoriti...

— Ti me nočeš razumeti. Dva tisoč sedem sto mesečno dobivam.

— Pravzaprav zelo malo! sem menil. Pozdravljen, prijatelj, nemara se utegneva v kratkem še kaj videti?

— Prijatelj, je jecljal, prijatelj... rad bi ti nekaj zaupal... pa se bojim, da bi me utegnili napak razumeti...

— Nič se ne trudi, ti bom kar pomagal. Saj te prav dobro razumem. Človek, ki se zaradi naše velike stvari odreče ženi, se bo prav rad žrtvoval ter se odrekel tudi — prijatelju...

— Ne... ne... da... da... potrebnje je zaradi...

...naše velike stvari! sem dejal ter se poslovil.

Terazije so bile prazne. Jaz pa vesel.

Zakaj naša stvar je v dobrih rokah ter bo po tej poti matematično natančno prišla do zmage...

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Na teden res nimam več toliko časa za dopisovanje, toda dopis 14. februarja v Prosveti pri njima nič ne šteje, čeprav sem odgovoril sovražnikom SNPJ.

Vse to je sicer malenkostno in smešno. Toda vprašanje, kdo je lažnik, ni smešno. Naj fantoma pri A. D. priključem v spomin, da ni večjih lažnikov in blufarjev kakor so pač v uredništvu A. D. Mar tisto, kar ste pred leti in posebno pred krahom pisali o slovenski banki The North American Bank, niso bile laži in blufanje na veliko škodo našim in našim rojakom?! Kdo je pisal poročila in uredniške članke, da je ta banka "najbolj trdna, poštena, zanesljiva, točna, najbolj napredujoča, kreditna" itd. itd.? Da vlagajo vanjo svoj denar državna, okrajna in mestna vlada in še celo poštna hranilnica. "Malenkostni Jankovich" tega sigurno ni pisal. Zakaj ni ste po pravici povedali, da so omenjene vlade "vlagale" v North American banko le na ta način, da so ji dajala posojila, in to edino na dobre vrednostne papirje? O stanju te banke ste bili sigurno dobro poučeni zadnji dve leti pred krahom, saj je sedel mr. Debevec v njenem direktoriju.

In kljub temu, da ste bili dobro poučeni o faktu stanju "naše" banke, kdo je tik pred dvanajsto uro blufal vložnike po radiu, da je banka — "zdrava" in da se ni treba nikomur nič bati? Jankovich — "malenkostni Jankovich" — tega ni delal, ampak nekdo drugi od A. D. Stotine, ako ne tisoče naših rojakov ste s tem blufanjem pomagali spraviti ob vse svoje imetje, oziroma prihranke, ki so si jih bili prislužili s težkimi žulji ter pristradali. Še po hišah ste ali so zadnje dni pilili denar od ljudi — nekaj, kar ni dela nobena druga banka kolikor je meni znano.

In še ena stvar iz vašega lažnjivega in blufarskega vrta, mr. Pirc! Kdo je med svetovno vojno denunciral naše fante, ki so služili v ameriški armadi v taborišču Chillicotte, O. — Kraševac, Durn, Okoren in drugi?

Kdo je tožil te fante pri vojaški oblasti, da so socialisti, rdečkarji, komunisti in prekučni in jih opozarjal, naj pazijo nanje? Jankovich tega ni delal. Torej kdo je največji lažnik v Clevelandu in pred katerim pragom je največ blata?! Mr. Debevec in mr. Pirc, nad to blato se spravi te pred svojim pragom, pa ne bo treba pisati uredniških člankov o "malenkostnem" Jankovichu, Barbiču in Jontezu! Pa brez zamere.

Anton Jankovich, 147.

Leon Blum, vodja francoskih socialistov, katerega so nedavno napadli rojalisti.

Malo pojasnila

Milwaukee, Wis. — Nekoliko pojasnila na natočevanje, zakaj klub št. 37 JSZ ni nominiral taktičnega člana Schneiderja pred štirimi leti. Prvič zato, ker strankina pravila zahtevajo, da mora vsak kandidat biti najmanj tri leta pri stranki, predno se ga more upoštevati kot kandidata. Ne spominjam se več, če je bil Stefan Salomon na dotični seji; če je bil, je lahko slišal tudi njegov govor. Dejal je, da kapitalisti morajo biti, da brez njih ne bo zasluzka. Kriza pa je prišla zato, ker smo vsi "preveč prihranili, kupili si domove, avto in drugo". To je izčrpek njegovega govora na klubovi seji pred štirimi leti. Takšni so bili njegovi principi, ko je bil v soc. stranki in s takimi principi je sedaj prišel pred delavske volilce na "nonpartisan" listi!

V državi Wisconsin se je organizirala progresivna stranka Farmer-Labor, v kateri so združeni socialisti, strokovne in farmerske organizacije in bodo imele popolno skupno listo kandidatov za vse varde, kakor pri spomladanskih ali primarnih volitvah, tako tudi pri jesenskih

all glavnih volitvah. Naša dolžnost pa je, da agitiramo zanje. Upanje imam, da pride že pri jesenskih volitvah nova delavska stranka zmagovita iz boja. Obratno pa se lahko zgodi, da se bomo znašli v fašizmu.

Pred nekaj dnevi sem slišal politična "nestrankske" grupe (demokratije in republikanci pod eno kapo), ki je nagovarjal skupino delavcev, naj voli za njegove kandidate. Rekel je, da imajo stotisoče na razpolago, eden izmed skupine pa je dodal: "Mi pa imamo glasove!"

Fr. Juvan, 16.

Najnovejša škotska

Skot vpraša kapitana na ladji: "Gospod kapitan, ali imate kako zdravilo za morsko bolezen?" "Poceni in preprosto: vtaknite si penny med zobe!"

SLAMNIKARICE!

Potrebujemo izučene slamenkarice, ki znajo šivati na stroj ženske klubke slamnike.

Oglasite se pripravljene za delo (tako pri):

LEPMAN BROS., 600 So. Marshfield, Chicago, Ill.

NIKAR BITI SUŽNJI NEPREBAVOSTI

Trinorjevo Grenko Vino vas reši tega

"Zahvaliti se vam moram za Trinorjevo grenko vino. Skozi leto nisem trpel radi neprebaivosti — ko bi mi sem povžil je ustvarilo pla v mojem želodcu. Pred tremi tedni sem opazil vaš oglas, kupil steklenico in od prve čajne žličke, ki sem ga povžil je moja želodčna stisnjenost bila. Bilo je kot oprostite. kasneje. Moja čreva sedaj delujejo redno kot ura in sedaj jem s slastjo. Vaš zvesti. Wallace A. Combs."

Ako trpite valed neprebaivosti, slabega apetita, zaprtice, plin, glavobola, nervoznosti, nemirne spanja, prevelike utrujenosti, kupite si Trinorjevo grenko vino; jemljite ga redno po eno čajno žličko pred obeda. Vseh lekarnah.

TRINOR'S ELIXIR OF BITTER WINE

Joseph Trinor Company, Chicago

Dve priporočni plovbi

VULCANIA

(Svetovno najhitrejši motorni parnik)

21. marca

Conte di SAVOIA

28. marca

Preko Genove, 15 ur do vašega doma.

Vžite Velikonoc v vaši domovini letos. Vozite se z enim ali drugim parnikom, uživajte udobnost, prijazno poslužbo in najboljšo hrano.

Oglasite se pri kateremkoli autoriziranem agentu ali na: 333 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

ITALIAN LINE

Velika noč v Jugoslaviji

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

ITALIAN LINE

Naša stvar

(Nadaljevanje in konec.)

Le semtertja kakšna res elegantna pojava, ki pa švigne le mimogrede in, skoraj bi rekel, nehote skozi vso to mrgolečo in pririvajočo se množico.

Moderna svetlobna reklama čudno in kričeče nasprotuje nizkim, ubornim bajtam, ki stoje poleg visokih palač, siromaštvu, ki ga v tako obilni meri srečuješ na vsakem koraku.

V kavarni igra orkester. Srbske narodne pesmi.

Nepričakovano zaslišim za svojim hrbtom znan glas. Naglo se obrnem.

Možakar govori francoski. Močno maha z rokama. V družbi z njim sedita dva gospoda, ki sta elegantno oblačena.

— Milan! mi je malce preglasno ušlo.

Moj prijatelj me je pogledal. Zardel je prav do vrha ušes.

— Ah, ti prijatelj!

Oprostil se je pri svoji družbi ter prisedel k meni.

— Kako to? Ali nisi več Berlinu?

— Ne, ne, naveličal sem se. Pred kratkim sem prišel sem. Naposled pa: Čemu bi človek svoje sile in svoje talente spal med tuje narode, ko pa njegov lastni narod tako krvavo potrebuje resnih in sposobnih delavcev!

— Ali nameraš zdaj stalno tu ostati?

— Stalno, stalno; dobil sem tu službo pri velikem časopisnem podjetju.

— A, tako!

— Da, vidiš, že dolgo se nisva videla. V tem času se je marsikaj spremenilo.

— Posebno v Nemčiji! sem zamrmral.

— Pat! je šepnil. Utegnil bi naju kdo slišati! Tiše prosim!

— Vraga, ali sem kaj takšnega rekel? sem osupnil.

— O Nemčiji si govoril z nekim negativnim naglasom...

Zasmejal sem se.

— Ne smeji se! me je ves nervozno zaprosil.

— Zakaj se ne bi smejal? sem glasno ugovarjal. Smejati se ne bi smel, o Nemčiji ne bi smel govoriti — z naglasom ali brez naglasa...

Moj prijatelj je kar začepetal z nogami: